

HRABOVSKÉ LISTY

ČERVENEC/SRPEN 2019

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO OBVODU OSTRAVA-HRABOVÁ

EDITORIAL

Když vztahy lidí fungují...

S některými lidmi se léta nevidím, ale když se potkáme (nebo si zavoláme), vedeme hovor, jako bychom se naposledy potkali včera. Mám rád, když staré dobré vztahy fungují.

I proto jsem měl velkou radost, že po letech, kdy jsme se neviděli a neslyšeli, mi zvedl telefon Radim Šrám, lékař a vědec, kterého jsem před řadou let navštívil v pražské laboratoři Akademie věd. Tenkrát ještě pro MF DNES jsem s panem doktorem udělal řadu článků a rozhovorů o stavu ostravského ovzduší. Dokonce jsem se jako dobrovolník zapojil do výzkumu ovzduší. Když tým odborníků nesměl zapojit do projektu městské strážníky, nabídl jsem se spolu s mnoha dalšími Ostravany. „Dám vám vzorek všeho, co budete chtít – krev, moč, sliny. Klidně i vlas, pokud nějaký najdete,“ takto zplna jsem se vědátorům nabídl. Naštěstí většina z toho nebylo zapotřebí. Stačilo mít několik dní u sebe strojek, který zapisoval vzduch v místě mého pobytu v inverzí zalité Ostravě, a nechat si vzít krev před a po „pokusu“. Mimochodem, žádné změny v mém těle vědci nezjistili. Asi mám solidně vypěstovaný ostraGEN...

Proč to vše vzpomínám? Proto, aby ctěný čtenář seznal, že v našem dnešním tématu, tentokrát o ovzduší v Hrabové, hovoří odborník z nezasvěcenějších, který se výzkumu ovzduší v průmyslových oblastech věnuje desítky let. A zase mi srozumitelně vysvětlil, co bylo třeba, například, co vlastně dělá (přesněji, co může dělat) benzo(a)pyren v našem organismu. A vůbec jsem neviděl, že by pan doktor dělal rozdíl, že už to nesděluje celostátním novinám, ale obecnímu zpravodaji. Mám zkrátka rád, když lidské vztahy fungují...

Petr Žižka, šéfredaktor

Park Hrabovjanka se stává poselstvím Přírodní park uspěl v ostravské i krajské soutěži o stavbu roku

Park Hrabovjanka uspěl v soutěži Stavba roku Ostrava. Přírodní park získal druhé místo v prestižní soutěži, kterou Magistrát města Ostravy pořádá už čtvrt století.

O významu této soutěže vypovídá například, že ocenění stavba roku získaly v minulosti tak známé stavby, jako multifunční hala Gong, Divadlo loutek nebo hotel Park Inn a podobně. Letos zvítězila přístavba tělocvičny v Petřkovcích a druhé místo Hrabovjanky je možno považovat za mimořádný úspěch.

Aby toho nebylo málo, získala

Hrabovjanka ocenění i v obdobné soutěži krajského formátu. Lesní park Hrabovjanka obdržel cenu poroty soutěže Stavba roku Moravskoslezského kraje za revitalizaci veřejného prostoru svépomocnou aktivitou občanů.

Při této příležitosti jsme položili několik otázek Janě Václavíkové a Janě Batelkové, které stály u zrodu myšlenky a spolu s dobrovolníky dnešní místo pro oddech lidí z Hrabové i okolí vytvořily.

rozhovor najdete na straně 3

Jak vnímáte životní prostředí v Hrabové?

Výsledky monitoringu ovzduší v Hrabové, které zkoumal Zdravotní ústav Ostrava, nepřinesly příliš lichotivé výsledky. Po celý loňský rok měřila stav ovzduší stanice umístěná za budovou Základní školy na Paskovské ulici. Výsledky ukázaly, že dýcháme vzduch nadlimitně znečištěný benzo(a)pyrenem. Látka, která se váže na jemné prachové částice, je prokázán karcinogen.

Zdravotní ústav zkoumal ovzduší v průmyslem zasažených oblastech Ostravy. Vybral si k tomu ostravské obvody Hrabová a Kunčičky a Vratimov. Pracovníci ústavu se zaměřili na prach velikosti PM10, oxid dusičitý, oxid siřičitý a oxid uhelnatý, vybrané těžké kovy a polycyklické aromatické uhlovodíky, mezi nimi právě benzo(a)pyren.

dokončení na straně 6...

Zpráva o činnosti obecního zastupitelstva

Jak je na tomto místě Hrabovských listů zvykem, i tentokrát přinášíme to nejdůležitější z jednání zastupitelstva (případně rady). Tentokrát

bylo událostí k projednání opravdu hodně a Hrabovské listy děkují Janu Sochovi, tajemníkovi úřadu městského obvodu Hrabová, že je takto „shrnul“:

Nejdůležitější záležitosti posledního období se projednávaly na 5. zasedání Zastupitelstva MOB 17. června 2019 a následně na 6. ZMOB 3.7.2019 – viz zveřejněná usnesení a zápisy z těchto zasedání.

Zastupitelé vzali na vědomí Zprávu o plnění rozpočtu MOB Hrabová za leden – březen 2019. Dále schválili účetní závěrku za rok 2018 a výsledek (přebytek) hospodaření ve výši 15 653 257,44 Kč.

Zastupitelé se seznámili s projekty a stavebními akcemi MOB v roce 2019, nicméně finanční prostředky na pokrytí výstavby chodníku k hasičské zbrojnici, ani rozšíření školní družiny nevyčlenili. Nicméně ponechali v rezervě více než 20 mil. Kč na budování nové mateřské školy. Dále zastupitelé projednali veškerá rozpočtová opatření uskutečněná od posledního zasedání ZMOB.

Zastupitelé projednali obě petice podepsané 1092 občany, a to „STOP kyselině sírové v Hrabové“ a „STOP drcení odpadů v Hrabové“, přičemž deklarovali, že jsou připraveni hájit oprávněné zájmy občanů.

Zastupitelé přijali informace o činnosti 11. – 13. Rady MOB.

Po velké debatě zastupitelé naopak nepřidali finance na realizaci akce Rozšíření školní družiny. Takže v této záležitosti svolal starosta zasedání zastupitelstva v mimořádném termínu dne 3. 7. 2019.

Dne 3.7. byli zastupitelé seznámeni s cenou vítězných stavební firmy na akci „Stavební úpravy ZŠ Paskovská – rozšíření školní družiny“, a to 16 618 958 Kč. Jelikož tato cena se

výrazně odlišovala od ceny dle projektu i od prostředků vyčleněných na tuto stavbu zastupitelstvem (12 mil. Kč), přijalo ZMOB toto usnesení: ruší zakázku „Stavební úpravy ZŠ Paskovská – rozšíření školní družiny“ z důvodu výrazného překročení předpokládané ceny díla.

Zastupitelé schválili 250 tis. Kč na krytou autobusovou čekárnu Kostelík, příp. další přístřešky.

Poskytli rovněž dar panu Kohoutkovi na „renovaci historické tramvaje pro obohacení naučné stezky Viléma Závady“ ve výši 50.000,-Kč.

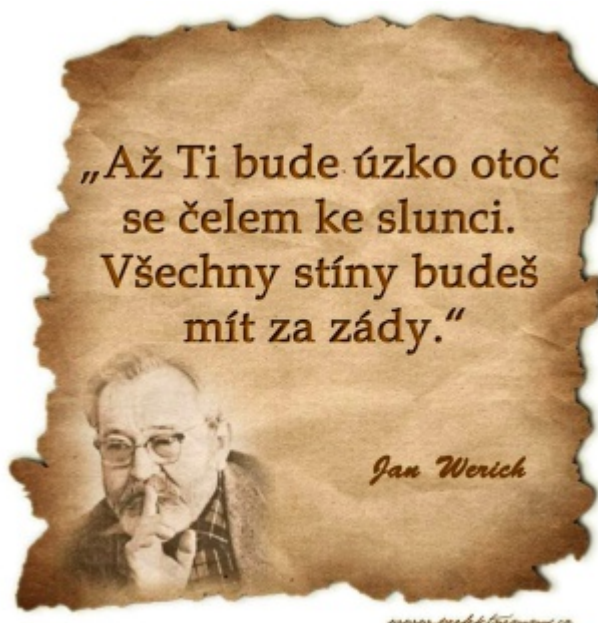
V závěru mimořádného zasedání ZMOB zastupitelé vyslechli nespokojenost některých rodičů s řeše-

ním situace kolem vedoucí vychovatelky v družině ZŠ paní Šárky Tomíčkové. K tomuto se na zasedání vyjadřoval ředitel ZŠ Mgr. Radek Pollo.

Je úžasné, že stavba přírodního parku Hrabovjanka Hrabovou velice dobře reprezentovala v soutěži o titul Ostravská stavba roku 2018. Autorkám Janě Batelkové a Janě Václavíkové naše Rada poskytla finanční dar.

Doba letních dovolených je určena k odpočinku, relaxaci a nabírání sil. Pro všechny, které něco v dnešní době trápí (a je toho dost) chci spolu s klasicem Janem Werichem popřát obrázkem

*Jan Socha, tajemník
Foto: HL-Petr Žižka*

Park Hrabovjanka se stává poselstvím Přírodní park uspěl v ostravské i krajské soutěži o stavbu roku

...dokončení z titulní strany

„Obě ocenění jsou pro nás velmi hodnotná. Ani jedna z nás nečekala, že bychom mohly s Hrabovjankou tak vysoko uspět ve stavbě Ostravy 2018 a ještě získat zvláštní cenu odborné poroty Moravskoslezského kraje. Mohly jsme tak myšlenku společné práce s občany tímto odprezentovat v našem kraji a také jsme v dobrém světle představily Hrabovou jako obvod, ve kterém lidem záleží na zeleni a místě, kde žijí.“

V těchto soutěžích, ostatně název Stavba roku tomu napovídá, většinou uspěje nějaká budova. Něco, co má základy, izolace, střechu, je to spleené z cihel a malty atd. atd. Co myslíte, že stojí za tím, že tak vysoko se dostal přírodní park? Je to nějaký signál, který si lze přeložit i tak, že lidé vnímají více i přírodu, životní prostředí, ve kterém žijeme?

„V tomto roce se do soutěže stavba Ostravy 2018 mohli poprvé přihlásit autoři návrhu úprav veřejného prostoru. Ojedinělou záležitostí ve stavbě Hrabovjanky byl nápad, kvalitní navržení parku a zapojení obyvatel. Jak nám bylo řečeno, není zvykem v Ostravě či kraji, ale ani v České republice, aby lidé takto mohutně přiložili ruku k dílu. Lidem se často vkládá do jejich nápadu negace a nedůvěra, ale my jsme od počátku věřily, že se lidé zapojí a pomohou při tvorbě krásného veřejného prostoru, kde budou jednou trávit čas s dětmi, vnuky, rodinou či přáteli. V neposlední řadě určitě statutární město Ostrava také velmi přihlíží na zeleň a její kvalitu.“

Když jste přišly s nápadem vytvořit z té nevzhledné buřiny u garáží místo pro posezení uprostřed zeleně, asi jste nepřemýšlely o takových soutěžích. Co bylo (a asi stále je) hlavním smyslem Hrabovjanky?

„My jsme vůbec nevěděly, že takové soutěže existují. Takže nás nenapadlo, že by se jednou mohla Hrabovjanka stát součástí těchto prestižních soutěží. Hlavním smyslem Hrabovjanky je si v parku odpočinout, radovat se, těšit se z kvetoucích stromů, zpěvu ptáků a smíchu dětí. Stmelovat sousedy

a potkávat se v okolí na procházkách. Uvědomit si hodnotu přírody a hlavně, že každý z nás, pokud má víru v dobrou věc, může změnit vše, zda tomu pevně věří. Nenechat se odradit od nepřejících lidí, situací či nepochopení.“

Co takové druhé místo v soutěži Stavba roku přináší, jaké plusy z toho plynou? Myslím to spíše marketingově. Píše se o Vás, o Hrabové, vnímáte to jako další přidanou hodnotu Hrabovjanky?

„Určitě ano, obvod Hrabová je známější. Již několikrát nám lidé z jiných míst Ostravy řekli, že zde máme pracovitě občany a jak se to mohlo povést, že by chtěli také ně-

dřevo k pálení. Byly doplněny posedové kmeny do pěstovaného hnízda, máme na počátku parku nový plot, také dojde k instalaci stolečku k ohništi. Ještě budeme park vylepšovat, ale ne již rozšiřovat.

A co tedy na již zmíněném Šídlovci?

„Ano, také se zabýváme obnovou zeleně sídliště Šídlovec, aby nedošlo k mohutnému kácení a konzultujeme s odborníky a úřadem vše, co je potřeba. Hlavně musí být vždy její následná péče, bez které by byla budoucnost této zeleně zcela ztracena. Dále jsme úřadu navrhli

co vytvořit. Přejeme si, aby Hrabovští občané byli inspirací pro jiné obvody Ostravy, města či vesnice. Přejeme si, aby park Hrabovjanka byl jistým poselstvím, že lidé mají zájem být tvůrci svého okolí.“

Jaké máte další plány? Hrabovjanka se asi už nemá kam rozrůst, ale vím, že se zabýváte zelení na celém Šídlovci.

„O park se staráme několikrát v týdnu. Je tam dost práce, aby park denně vypadal hezky a mohli se z něj všichni těšit. V parku je stále co zlepšovat. Natřeli jsme lavičky, doplnili kačírek k vodní hře, udělali ořezy, ostříhali vrbový altánek, odřezali suché větve, proběhlo utažení lanových prvků. Dále čistíme ohniště od popelu, vybíráme odpad z potoku Zyf, dokládáme

opravit cestu u garáží u Hrabovjanky. Také jsme upozornili na cca 25 dopravních značek, které je potřeba nahradit či upravit. Komunikujeme se správcem zelených ploch, které nejsou ve správě našeho obvodu, aby se jako vzorní hospodáři o své plochy starali. Práce máme opravdu mnoho a ne vždy je to jednoduché, ale vidíme, že jsou výsledky opravdu znát. Plány samozřejmě máme, ale časové vytížení nám zatím nedovoluje je teď rozvíjet.“

Děkuji za rozhovor a přeji hodně sil do další práce

Petr Žižka

Foto: Magistrát města Ostravy

Chovatelé předvedli své úspěchy, přišli se podívat dospělí i děti

Tradiční výstava úspěchů chovatelů z Hrabové a okolí se konala na hřišti TJ Sokol. Požádali jsme o zhodnocení akce za všechny hrabovské chovatele, kteří tuto akci připravují, Petra Baluška:

Vystavovatelů bylo 34 i ze sousedních vesnic jako Stará Ves, Kunčičky, Klimkovice a Dolní Lutyně.

Vystaveno bylo 80 králíků, 22 voliér hrabavé a vodní drůbeže a 84 holubů. Dále ukázková voliéra s bažantem mēdēným, kamerunskou kozou a tříměsíční hnízdo divokých králíků Pavla Mutiny.

Výstavu shlédlo 250 dospělých a 168 dětí. Prodáno bylo celkem 42 kusů chovných zvířat. Hlavní cenu a pohár starosty městského obvodu Hrabová získal za nejlepší čtyřčlennou kolekci králíků Českých červených pan Josef Žebrák, nynější čestný předseda naší ZO.

V sobotu dopoledne proběhla ukázka Canis terapie Lenky Žaarové a jejím pejskem Harym. Uskutečnila se také ukázka králíčího hopu pod vedením Petra Davida z chovatel-ské organizace Štěpánov u Olomouce.

Dále bylo možno shlédnout předváděcí včelí úl i s odborným výkladem Tomáše Ročňáka a Zdeňka Faice. Vynikající bylo rovněž občerstvení a tombola pod vedením Věrky Kročkové. Počasí nám ke spokojenosti všech vyšlo na jedničku, protože po měsíčních vytrvalých deštích na nás od pátku svítilo sluníčko. Potěšující pro nás, pořadatele, je, že zájem ze strany návštěvníků je stále velký.

Petr Balušek

Foto: Ilona a Libor Hromádkovi

Pohádkový les

V sobotu 18. května se oblast kolem cyklostezky na Domovské od restaurace Zvonírna až k Benzině, proměnila v pohádku. Děti plnily úkoly u veselých klaunic, skákaly v hradu, který střežil Hejkal s Dračící a přetahovaly se s Karkulkou a vlkem. Pak úspěšně vyléčily zázračnými injekcemi nemocnou princeznu a prolétly se s krásnými vílami. U Sněhurky museli všichni poznat jména trpaslíků a čarodějkám zatopit v peci. Aladin a krásná Aiša prověřili jejich šikovnost a už jim plnila všechna přání zlatá rybka dvou vodníků. Na stanovišti Divošek musely děti projít překážkovou dráhou a pak si mohly jít vyzvednout sladkou odměnu. Jízda na dvou konících a následný taneční rej s Chechtalínou, Karkulkou a Mataharkami zakončil toto krásné odpoledne, kdy se sešlo a bavilo asi 300 lidí společně s organizátory - Divadlem tety Chechtalíny a 30 dobrovolníky.

Marcela Poláčková
Foto: Ilona a Libor Hromádkovi

Anketa HL: Jak vnímáte životní prostředí v Hrabové?

...dokončení z titulní strany

Naměřené hodnoty všech látek byly v zákonem stanovených limitech, kromě benzo(a)pyrenu, který byl v Hrabové překročen 3,7 krát. „Benzo(a)pyren je

indikátorem nedokonalých spalovacích procesů, zároveň identifikuje spalování v lokálních topeništích. Identifikuje také dopravu, kde vzniká otěrem pneumatik nebo nedokonalým spalováním v motorech aut,“ uvádí Zdravotní ústav v závěrečné zprávě. Zvýšené koncentrace této látky zaznamenaly stanice především v zimních měsících, maximální koncentrace byla naměřena v únoru loňského roku, těsně před vyhlášením smogové situace. V té době byla koncentrace v Hrabové 26 nanogramů na metr krychlový (limit pro benzo(a)pyren je jeden nanogram na metr krychlový!)

O komentář výsledků měření jsme požádali Radima Šráma, lékaře, pracovníka České akademie věd,

kteří se ovzduším v postižených oblastech dlouhodobě zabývá: „Naměřené hodnoty odpovídají ovzduší na Karvinsku a je to vysoká dávka, zvláště pokud si uvědomíme, že v létě byly hodnoty téměř nulové, tak v zimě byly koncentrace velmi vysoké.“ Cím je benzo(a)pyren tak nebezpečný? „Na základě studií víme, že život v takto postiženém prostředí může ovlivňovat těhotenství, například může mít za následek nižší porodní váhu. Neblaze působí na kvalitu spermií a ovlivňuje nemocnost dětí v předškolním věku. Může mít vliv na vznik karcinomu plic. V posledních zhruba dvou letech diskutujeme také o vlivu na psychický vývoj u dětí.“

Polycyklické aromatické uhlovodíky jsou nebezpečné tím, že se váží na drobné prachové částičky, které vdechujeme. Radim Šrám doporučuje v postižených oblastech zavádět v budovách čističky vzduchu a v krajině se věnovat výsadbě zeleně. „Výsadba stromů má velký vliv na kvalitu ovzduší,“ říká Šrám a dodává, že vliv má i úroveň stravování, kdy se příznivě

projevují detoxikační účinky ovoce a zeleniny.

Hrabová skončila ve výsledcích měření mezi Vratimovem a Kunčičkami. Zatímco v Kunčičkách naměřila stanice roční průměr 3,4 ng/metr krychlový, ve Vratimově 3,97. V Hrabové to bylo 3,7 nanogramů. Rozdíly jsou ale zcela minimální. Jak dodává Radim Šrám, v prostředí s nadlimitním výskytem benzo(a)pyrenu žije 62 procenta tuzemské populace.

O pohled na hrabovské životní prostředí jako celek (tedy nejen na ovzduší a výše uvedené aktuální zjištění Zdravotního ústavu) jsme požádali i zástupce politických stran a hnutí, které se v našem obvodu dostaly do zastupitelstva. Názory těch, kdo se rozhodli ankety zúčastnit, přinášíme v tomto vydání Hrabovských listů.

Petr Žižka

Snad se bude lépe dýchat

Igor Trávníček, ODS

Téma dnešní ankety souvisí s měřením kvality ovzduší v Hrabové, které po dobu jednoho roku prováděl Zdravotní ústav. Čekali jsme, že se prokáže vliv průmyslových podniků. Naměřené hodnoty ale byly, až na jednu výjimku, vždy v zákonném limitu. Tou výjimkou byl benzo(a)pyren, který vzniká nedokonalým spalováním, většinou v lokálních topeništích.

Snažíme se neustále tlačit na podniky v naší průmyslové zóně a pomalu a jistě se situace lepší. Firma Brembo chystá v tomto roce spuštění nové technologie a uzavření světlíků, přes které jim unikal ten odér, který všichni známe.

Kvalitu ovzduší výrazně ovlivňuje i doprava. Co nevidět bude otevřena Prodloužená Mostní, která by měla stáhnout provoz z Paskovské, na které bude nově od kruhového objezdu jižním směrem zákaz vjezdu vozidel nad 12 tun. Mělo by to přinést snížení emisí i hlučnosti v obci.

Problém domácích kotlů, které zvládnou spálit cokoliv, je ale vážnější, než si připouštíme. Benzo(a)pyren je prokazatelně karcinogenní a jeho hladina přesahuje mnohonásobně povolený limit pouze během topné sezóny. Moravskoslezský krajský úřad letos vypisoval další vlnu kotlíkových dotací, díky které si mohli majitelé starých kotlů pořídit kotel moderní. Doufám, že ji využili a následující zimu se nám bude dýchat o poznání lépe.

Největším problémem je doprava

Milan Slíva, Hrabované

Kdysi býval v Hrabové největší problém spad a zamoření ovzduší velkými průmyslovými podniky na Ostravsku. To téměř vyřešil útlum výroby a pokročilejší technologie při výrobě stávající. Hrabová si však neoddechla. Na místo se prodrál znečišťovatel další, a to stále sílící autodoprava, jejíž důležitou tepnou se naše obec postupně stala. Již naši staří sedláci tušili, že se doprava do budoucna stane problémem, proto za jejich přispění byl vybudován již v roce 1941, napříč jejich poli, obchvat Hrabové směrem na Místek. Minulý režim tento obchvat zkapacitnil a současný režim tento obchvat prohlásil dálnicí a zpoplatnil. Čímž přesměroval nemalou část provozu zpět mezi domy naší obce. Problém znečištění dopravy ještě umocní nový průtah obcí. Tato nová silnice se stane do budoucna vábničkou pro další dopravu, zejména po jejím napojení na Plzeňskou a vybudování obchvatu Vratimova směrem na Šenov. Je však nutno uznat, že lze předpokládat po jejím otevření zklidnění dopravy v severní části obce.

Nemalým problémem životního prostředí je také sucho, které v důsledku klimatických změn trápí nejen nás, ale také celou republiku. Bude nutné podniknout kroky k zachování vody v krajině, včetně útlumu nové výstavby, obnovy zeleně a hlavně zachování a rozvoje Pilíků, i za cenu, že by měly přejít do majetku města. Dotace na tento účel jsou štedré.

Je toho hodně k řešení

Stanislav Holiš, koalice Změna pro lidi / Ostrava

Radosti v této oblasti je pramálo - řešení kanalizace na jižním konci Hrabové je stále v nedohlednu, protože město – magistrát - upřednostňuje investice do výstavby parkovacích domů, koncertního sálu a podobných velkolepých staveb. Takže i nadále v 21. století budou případy z jímek a septiků „vylepšovat“, nejen vůně, naše blízké okolí.

Dále nejsme schopni vyřešit přitékání splašků do Pilíků z katastrofy Paskova, kde vážně komunikace (stále se jen slibuje) a do doby vyřešení tohoto problému OKD neproinvestuje z vyhrazených peněz ani korunu a může se stát, že než se záležitost s paskovskými splašky vyřeší, tak OKD už nebude mít peníze nebo jako podnik nebude existovat.

Řešení nových a rozšiřování stávajících zdrojů znečištění ovzduší z našich průmyslových zón je složité a zdouhavé. Vždy až po legálním zprovoznění je možno zjistit, jestli nové firmy vše, co přislíbily, také dodržují. Firma Brembo sice chystá investici do nové technologie, ale např. ITT pořád přešlapuje na místě. Lokální zdroje a jejich znečištění spalováním uhlí ovlivní zvýšení daně a lepší kontrola dovozu nekvalitních surovin z Polska, atp.

Nelze vše svalovat na minulost

Rostislav Gromnica, STAN - KPH

Životní prostředí je systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Tvoří ho ovzduší, voda, hornina, půda, organizmy, ekosystémy a energie. Vlivem průmyslové aglomerace jsou poškozeny všechny jeho složky. Dýcháme nejvíce znečištěné ovzduší v Evropské unii včetně vysokých koncentrací rakovinotvorného benzo(a)pyrenu! Špatné rozptylové podmínky hornoslezské pánve, těžký průmysl a stará ekologická zátěž jsou dědictvím socialistického hospodaření.

Nelze všechno svalovat na minulost. Po zpoplatnění Místecké se Paskovská ul. stala přetíženou alternativní trasou řidičů. Chybí ekologická tramvajová doprava. Inhalujeme pachy z Biocelu a průmyslové zóny. Dobudování kanalizace ve střední a jižní části obce je v nedohlednu. Chystá se provoz drtičky a odlakovny, kterou odmítli v Brušperku. Občané organizují petice, radní se prou, kdo nese zodpovědnost. Lituji vykácení „Vrbiny“ u Ostravice, kde zelenou vegetaci vystřídal úhor. Stát se nestará o zanedbané Pilíky. Pokračuje alespoň výměna starých kotlů za nové, dotované. Iniciativou aktivistek vznikl u Šídlovce krásný park Hrabovjanka a naučili jsme se třídit odpad. Životní prostředí v Hrabové je pro lékaře pesimistické téma. Nemá náležitou prioritu nás zastupitelů. Dvě elektroauta ho nespasí.

Každý může přispět ke zlepšení

Petr Balušek, KDU-ČSL

Na stálém zlepšování prostředí, ve kterém žijeme, se mohou do určité míry a svým přístupem k tomuto tématu podílet všichni občané. Skutečnost je taková, že jsme obklopeni ze všech stran průmyslovými halami a výrobny a snížit nebo omezit veškeré zápachy z nich je „běh na dlouhou trať“ i přesto, že většina z nich má již nainstalované nejmodernější filtry nebo hledá nejučinnější řešení.

Většina podniků totiž předepsané hygienické normy splní, nebo jen lehce překročí v rámci limitních hodnot, ale celkový zápach v ovzduší a dopad naše legislativa v ČR na životní prostředí neřeší.

Jako zastupitel vnímám pozitivní, že kolem Prodloužené Mostní probíhá výsadba zeleně již před otevřením této komunikace.

Na Šídlovci dojde postupně k revitalizaci zelených ploch, kdy po odborných posudcích dendrologů bude provedena obnova zeleně a výsadba nových dřevin.

Jsem pevně přesvědčen, že se nepodaří rozběhnout provoz drtičky odpadu a odlakovny v areálu bývalé Tajgy.

V současné době se nabízí možnost řešení napájení vodou Pilíků č.4 a 5 z Lesního potoka k udržení stávajících rybníků.

Přejí všem spoluobčanům příjemné a klidné bydlení v naší vesnici.

Životní prostředí v Hrabové

Jan Dvořák, ČSSD

Poslední dobou Hrabovou nejvíce trápí ovzduší, především zápach z průmyslové zóny. Přestože se stavěla s podmínkou, že nesmí obtěžovat zápachem, tak pro vedení hrabovské radnice jako by tento problém neexistoval. Navíc mají přibýt drtička odpadů a odlakovna. V zóně by možná nevadily, ale pár metrů od rodinných domů nepatří.

Problémem je i silniční hluk. Zeď podél celé Místecké je samozřejmě velkou investicí. Kdysi jsme v KVDE lokalizovali místa s největším hlukem, aby se právě tam přednostně prosazovalo odhlučnění. Hluk by se dal také zmírnit výsadbou stromů a keřů např. na žižkovské straně Místecké, podél Prodloužené či Mostní.

Bohužel však stromy v poslední době mizí – na Šídlovci se to nazývá „revitalizace“. Přitom právě tam je potřeba zeleň naopak doplnit, zejména okrasnými keři v parčíku na Příborské nebo ve vnitrobloku.

Další šancí pro životní prostředí je estetizace rondelů, jakou vidíme téměř všude jinde. Protože péče o zeleň na rondelích je prý „složitá“, tak MO ČSSD nabídla, že se o ni bude starat. Ač se místostarostka Kopitzová opakovaně snaží prosadit objednání studie na rondely, tak koaliční partneři z ODS a Hrabovanů to zatím bohužel odmítají - ale budeme jí v tom držet palce.

OLYMPIÁDA SENIORŮ

KULTURNÍ KOMISE
RADY MĚSTSKÉHO OBVODU
OSTRAVA-HRABOVÁ

srdečně zve
na nultý ročník olympiády seniorů

v sobotu

20. července 2019 od 14:00
na hřišti TJ Sokol Hrabová

zúčastní se družstva seniorů
z naší i družební Hrabové, Vratimova,
Paskova, Oprechtic, Nové Bělé...

klání budou probíhat nejen
v petanque, kuželkách, šipkách

závěr akce zpřijemní dechový soubor
DEOR

Bohoslužby v hrabovském kostelíku

Letní akce pořádané kulturní komisí

Jako každý rok jsou v Hrabové naplánované akce pro širokou veřejnost. Letos, jak jsme již avizovali v minulých HL, se podařilo zajistit družstva pro nultý ročník **Olympiády seniorů**. Účast nám potvrdilo celkem osm družstev: z družební Hrabové, dvě družstva z Vratimova, Oprechtice, Paskov, Stará Bělá, Nová Bělá a samozřejmě i naše domácí družstvo z Hrabové. Takže je se na co těšit **20. července na hřišti TJ Sokol Hrabová od 14.00** hodin. Družstva si sama připravila nelehké úkoly pro své soupeře, jako např. Petanque, kuželky, šipky atp. Takže jen soutěžících bude bezmála 80, v čele s nehrajícími kapitány - starosty, respektive místostarosty. Závěr této akce bude v doprovodu dechového souboru DEOR.

Jaké by to bylo léto bez tradičního kinematografu bratří Čadíků, tentokrát s následujícím programem: **28.8. Hastrman** - Romantický a zá-

roveň ironický příběh hastrmana alias barona de Caus, **29.8. Po čem muži touží** - Fantasy film/Filmová komedie, **30.8. Čertí brko** - Filmová komedie/Pohádka, **31.8. Trabantem tam i zpátky** - Velká cesta kolem světa končí...

Začátky představení na hřišti TJ Sokol Hrabová, i v případě nepříznivého počasí, budou od 20.00 hodin.

31.8. bude od ranních hodin vonět areál TJ Sokol Hrabová všemi možnými vůněmi, které souvisí s přípravou na **Gulášfest**, jenž bude letos zakončen hudebním vystoupením skupiny Nebratři. Přihlášku pro soutěžící naleznete na webové adrese www.ostrava-hrabova.cz

Za kulturní komisi
Miroslav Houžvička

Foto: Ilona a Libor Hromádkovi

Neckyáda 2019

Sbor dobrovolných hasičů, v čele s jejich váženým starostou Jaroslavem Mintělem, vás zvou na obnovenou tradiční Neckyádu, která se uskuteční na řece Ostravici v úseku od sterého splavu po silniční most na Vratimov dne **3. srpna 2019** v odpoledních hodinách. Zájemce o účast prosíme, aby svá plavidla předem zaregistrovali. Více informací naleznete na webové adrese

www.hrabova.info/neckyada-2019

ČERVENEC 2019

po	Pondělí 13. týdne v mezidobí
1. 7. 10:30	za ++ Josefu Sloukovou, Josefa a Marii Vičíkových a duše v očištění
pá	Slavnost sv. Cyrila, mnicha a Metoděje, biskupa, patronů Evropy, hlavních patronů Moravy
5. 7. 08:00	za ++ Rudolfa Doležálka, manželku, syna, snachu a + rodinu
ne	14. neděle v mezidobí
7. 7. 08:00	za ++ Bedřicha Chlupatého, manželku Ludmilu a jejich živé a zemřelé rodiny
ne	15. neděle v mezidobí
14. 7. 08:00	za ++ Richarda Sněhotu, rodiče, sestru Martu a duše v očištění
pá	Pátek 15. týdne v mezidobí
19. 7. 16:30	za ++ rodinu Olšanskou, Olšákovou, Janšovou, Kokotkovou a + Karlu Šlechtovou
ne	16. neděle v mezidobí
21. 7. 08:00	za ++ Petra Baluška, sestru Libuši, rodiče, a celou + rodinu
ne	17. neděle v mezidobí
28. 7. 08:00	za ++ Annu Březinovou, manžela, dceru a snachu

SRPEN 2019

Omlouváme se čtenářům, že zde nenaleznou pravidelný pořad bohoslužeb v kostelíku. Pořad pro měsíc srpen 2019 nebyl do okamžiku odeslání Hrabovských listů k tisku znám.

Tento pak naleznete na farních stránkách na webové adrese

<https://fara.hrabova.net>

Příprava stavby bytových domů pokračuje

Krajský úřad zamítl odvolání Hrabové proti výstavbě projektu tří bytových domů, které mají vyrůst na louce v zatáčce Paskovské ulice před vjezdem k Šídlovcí (z pohledu toho, kdo přijíždí do Hrabové od průmyslové zóny). Patrik Němec, investor, který se záměrem přišel, potvrdil Hrabovským listům, že se stavbou tedy nadále počítá.

„Stavebnímu úřadu byla předložena dokumentace pro stavební povolení a stavět tedy začneme až po ukončení stavebního řízení,“ říká Patrik Němec s tím, že stavební řízení by mělo proběhnout výrazně rychleji než územní řízení i vzhledem k tomu, že se stavební úřad dle platné legislativy nemůže zabývat námitkami, které už byly nebo měly být uplatněny v územním řízení. „Nyní se tedy bude řešit již pouze provedení stavby a její technické aspekty“.

V minulých Hrabovských listech jste uvedl, že chcete začít stavět už v létě. To už je v plném proudu. Platí tedy tento termín?

„V létě bude provedena přeložka vedení vysokého napětí, které se nachází na pozemku a tak stavba bude zahájena až koncem léta.“

A kdy bytové domy začnou sloužit svému účelu, tedy ubytují se v nich první senioři?

„Pokud půjde vše podle plánu, konec roku 2020 se stále jeví jako reálný.“

Kromě výšky budov, které chcete stavět, se hodně diskutuje i o tom, že do Hrabové se tak přistěhuje mnoho lidí, kteří nemají k obci vztah. Jaké máte zkušenosti ze svých podobných projektů?

„Celková kapacita tří bytových domů je cca 96 obyvatel. Hrabová má dle dostupných údajů přes 3 600 obyvatel. I kdyby všichni nájemníci přišli z jiných ostravských obvodů (což nepředpokládám), stále se jedná o 2,5 % nových obyvatel. Nedokáží si představit, že by jakýkoliv druh problé-

mu v rámci soužití mohl vzniknout. Naši nájemníci jsou zcela běžní senioři, kteří mají potřeby a chování jako každý jiný. Ničím se neliší od vašich nebo mých rodičů a příbuzných.“

Řešil jste někde v minulosti, v jiných svých domech, nějaké problémy se soužitím nových obyvatel se „starousedlíky“?

„V rámci našich již realizovaných projektů Rezidence Nová Véska a Rezidence Slatinice jsme nikdy nezaregistrovali žádný problém týkající se soužití „starousedlíků“ a „nově přistěhovaných“. U Rezidence Nová Véska se do vesničky Staré Město u Bruntálu s 900 obyvateli přistěhovalo 35 nájemníků. V rámci Rezidence Slatinice se do lázeňské obce Slatinice na Hané s 1500 obyvateli přistěhovalo 65 nájemníků. Senioři se během krátké chvíle stali plnohodnotnými obyvateli těchto vesniček a mají zde také trvalý pobyt. Využívají kulturního zázemí obce, nakupují v obci, volí zastupitele do obecních orgánů, jsou členy místních sdružení a spolků atd. atd.“

Petr Žižka

Na Šídlovcí roste památný strom – slíva

Pamětní desku a strom, slívu, odhalili členové Klubu hrabovských alkoholiků (KHA) před hostincem Beskyd na Šídlovcí. Recesisté, kteří se v této hospodě, známé spíše jako „U Hňupa“, svědomitě scházejí, a to čistě jen proto, aby podpořili růst HDP, zavěsili na jednu z větví lahev od svého oblíbeného moku. Akci vysvětlili jako připomínku desátého výročí od úmrtí svého člena Vladimíra Paličky, který na Šídlovcí celý život bydlel a který organizoval spoustu sportovních a společenských akcí.

(red)

Jedlé tuky a oleje patří do sběrných dvorů

Od 1. ledna 2020 mají obce povinnost celoročně zajistit místa pro oddělené soustřeďování jedlých olejů a tuků. Důvodem je, že v současné době tyto odpady netřídí všechny obce, takže oleje a tuky často v rozporu se zákonem končí v kanalizaci. Ostrava má tento problém vyřešen už dlouhodobě – jedlé tuky a oleje se sbírají ve všech sběrných dvorech.

„O tom, že by nádoby na jedlé tuky a oleje byly součástí kontejnerových stání přímo v ulicích, město neuvažuje z důvodu ochrany životního prostředí. Tyto nádoby by nebylo možné dostatečně ohlídat před poškozením ani nijak zabezpečit před únikem oleje do okolí. A nemohli bychom zajistit ani to, aby do nich občané odhazovali oleje a tuky v uzavřených, nejlépe plastových, obalech, odolných proti rozbití. To ve sběrných dvorech, kde je občané předávají obsluze a kde máme speciální kontejnery zabezpečené proti úniku oleje dvojitým dnem, zajistit můžeme,“ vysvětluje Vladimíra Karasová z OZO Ostrava fakt, proč tyto schránky nemohou být umístěny na veřejně přístupných místech.

Občané Ostravy by tedy olej ze smažení a fritování neměli vylévat do kuchyňského odpadu, čímž následně působí problémy při čištění odpadních vod, ale měli by vychladlý olej slít do PET lahví či jiných uzavíratelných nádob a ty pak odvézt do sběrného dvora. „Takto nashromážděné jedlé oleje a tuky se následně využívají při výrobě biopaliv,“ vysvětluje Vladimíra Karasová.

V loňském roce občané Ostravy odevzdali do sběrných dvorů 6 777 litrů oleje, což je oproti roku 2017 víc o 4,5 tisíce litrů. Jde o jasný signál, že na kvalitu životního prostředí svého města dbá stále více Ostravanů.

Ve volném prostoru vznikla prodejna ovoce a zeleniny

Čistá a příjemná prodejna zeleniny vznikla v dosud volném prostoru v obchodním areálu u zastávky Kostelík. Markéta Balážová Rozehnalová nabízí ovoce a zeleninu s tím, že se soustřeďuje na produkty místních farem. „Samozřejmě odebíráme zboží i odjinud, ale chci, aby od farmářů z okolí tady bylo co nejvíce zboží,“ říká majitelka, která spolu s manželem vybavila prodejnu tak, že se nakupující si ovoce a zeleninu vybírají z čistých dřevěných bedýnek. Prodejna chce reagovat na konkrétní požadavky zákazníků. „Teď například objednávám bylinky, protože si to kupující přejí,“ říká Markéta Balážová Rozehnalová a dodává, že není problém připravit ovoce a zeleninu přesně podle přání zákazníků, kteří tak mají vše nachystáno v bedýnkách.

(pž)

Vítání nových občánků

Dne 27. 4. 2019 se uskutečnilo „vítání občánků“. Starosta obvodu přivítal mezi občany Hrabové sedm chlapečků a jedno děvčátko. Jako obvykle si rodiče domů odnesli pamětní list, pamětní knížku a dárek pro dítě.

Úřad městského obvodu Hrabová přijme brigádníky
na kosení trávy strunovkou a křovinořezem
zájemci se mohou hlásit
u mistrové Ing. Evy Davidové, tel. 724 237 995

Naši jubilanti

kteří souhlasili se zveřejněním

Zdenka Hořínková

Jaroslava Černá

Marie Volná

Karel Folta

Jaroslav Janeček

Zdeněk Kludka

Božena Šostáková

Všem jubilantům přejeme
hodně zdraví, štěstí
a osobní pohody.

Recesisté se proběhli na Šídlovci na lyžích

Ani parné dopoledne letošního zvláště žhavého června nezastavilo recesisty, kteří už pravidelně pořádají na Šídlovci běh na lyžích. Běžkaři přišli zimně oblečení, pochvalovali si dokonale upravenou běžkařskou stopu, hodnotili kvalitu sněhu a vzpomínali na své velké vzory – lyžaře Hanče a Vrbatu, kteří zahynuli ve vánici při závodech v Krkonoších v březnu 1913. Právě hůlka jednoho z těchto běžkařů, která se zachovala, je putovní cenou pro vítěze hrabovského závodu.

Muži oběhli dvakrát centrem Šídlovce, ženy, děti a sánkaři absolvovali jeden okruh. Do cíle doběhli, na rozdíl od Hanče s Vrbatou, živí a zdraví. Rozhodně nikdo neumrzl. Ostatně prevence proti umrznutí byla zajištěna už jen tím, že akci připravil Klub hrabovských alkoholiků...

Text a foto: HL-Petr Žižka

Na hřišti se uskutečnil Den s hasiči

Místní dobrovolní hasiči připravili na odpoledne 22. června Den s hasiči. Návštěvníky zaujala přehlídka hasičských aut - od Máni ze sedmdesátých let až po super moderní vyprošťovací tahač takových rozměrů, že bylo třeba demontovat nápis Sokol Hrabová nad vjezdem do areálu, aby se vůz vůbec dostal dovnitř!

Mladí hasiči předvedli ukázkou hasičského sportu. Zájemci si mohli pohrát s "hladícími pejsky", připravena byla ukázkou výcviku psů. Záchranáři předvedli ošetření zraněných cyklistů. Hrála hudba, v podání studentské kapely Hladnow. Pivo bylo studené, klobásy teplé, škvarková pomazánka báječná, bramboráčky zvláště dobře propečené... Večer se uskutečnila zábava, areál hřiště TJ Sokol byl plný lidí.

Text a foto: HL-Petr Žižka

Léto na kole odstartovalo v Hrabové

Asi 150 cyklistů vyrazilo na trasu dalšího ročníku cyklojízdy Léto na kole. Malí, velcí, tlustí, tencí na kolech běžných, historických i vysokých, projeli nejen Hrabovou, ale i okolními obcemi. Další zastávky byly v Ostravě-Jihu, v Krmelíně, Nové Bělé a cíl byl v Paskově. V čele pelotonu jeli starostové pořadatelských obcí. Na všech zastávkách bylo připraveno občerstvení, hudba, zajímavosti.

Ještě v Hrabové se cyklisté neplánovaně stali diváky závodu na běžkách, který se uskutečnil na Šídlovci (píšeme o něm na sousední straně Hrabov-

ských listů). „Volal nám starosta Igor Trávníček, abychom se startem chvíli počkali, že přiveze pár diváků,“ uvedl jeden z pořadatelů běžeckého závodu Martin Machálek (známý spíše jako Wasyl) a dodal, že netušil, že se na Šídlovci za chvíli objeví tak obrovský peloton. Cyklisté, v roli diváků, dodali běžeckému závodu skvělou atmosféru. Podchodem pod Místeckou ulicí pak cyklisté projeli do Hrabůvky a pokračovali k dalším zastávkám letošní cyklojízdy.

Text a foto: HL-Petr Žižka

Z redakční pošty

Hrabová ve Zbraslavi

Když jsme 12. listopadu 2016 uvítali v Trojhalí velopedisty z celé republiky (viz. HL 2017/1), tak jsme se určitě nejvíce těšili na tzv. Zbraslavské reje.

Jsou to tradiční skupinové radovánky elegantně oděných dam a pánů na historických kolech, kdy se na vhodné ploše a podle hudby mění pohybové obrazy.

Velopedisté VBC (Veteran Bicykle Club) z Prahy-Zbraslavi jsou pravými mistry rejů a všichni účastníci tehdejšího setkání se o tom mohli přesvědčit. Nakonec uznalý potlesk a výkřiky nadšení mluvily za všechno. Zbraslavští velopedisté tyto své reje předvádějí každoročně i na svém náměstí vždy první červnovou sobotu. Pořádají tam zároveň Jízdu elegance a vrcholem je výjezd k vysílači Cukrák a zpět. Neboli „Jízdu s vrchu Jíloviště-Zbraslav“. V neděli se pak vydávají na Karlštejn. Účastníci dostávají vždy medaile. Zbraslavští si zasluhují úctu a mnoho díky za všechno, co pro velopedisty dělali a dělají. Navíc jsou hybnou silou tzv. Obnovené ústřední jednoty českých velopedistů.

Klub českých velopedistů Hrabová si byl dobře vědom (zasloužené!) pocty, které se jim právě v r. 2016 dostalo. Tehdy se KČV taky rozhodl Zbraslavi poděkovat vhodným dárkem, který by jim celostátní setkání a konkrétně Hrabovou trvale připomínal. Rozhodl se pro řezbu, která jim byla 12. 11. 2016 v Trojhalí slavnostně předána.

Zajímal jsem se o to, jak to s řezbou ve Zbraslavi vypa-

dá. Ke svému velikému překvapení jsem dostal odpověď a fotografie. Obojí Listům, občanům a velopedistům předkládám. Sestra Edita Fejtková, mstpř. VBC Zbraslav mi mj. napsala: „Milý Karle, ... jsme na dar patřičně hrdí a velice si toho vážíme. Ještě jednou děkujeme. Pozdravuj celou Hrabovou a těšíme se na brzké shledání!“

Je velice sympatické, že řezba je v jejich klubovně umístěna na čelném místě, že je to vážený suvenýr a trvalá připomínka Hrabové přímo ve Zbraslavi.

Ať se zbraslavským i hrabovským velopedistům, sokolům, sportovcům a všem občanům stále dobře vede!

Můžeme se zase někdy těšit na další společnou akci nebo setkání?

*Karel Sýkora, Ostrava-Proskovice,
příznivec KČV Hrabová*

Hlášení ze zájezdu „V současnosti do minulosti“

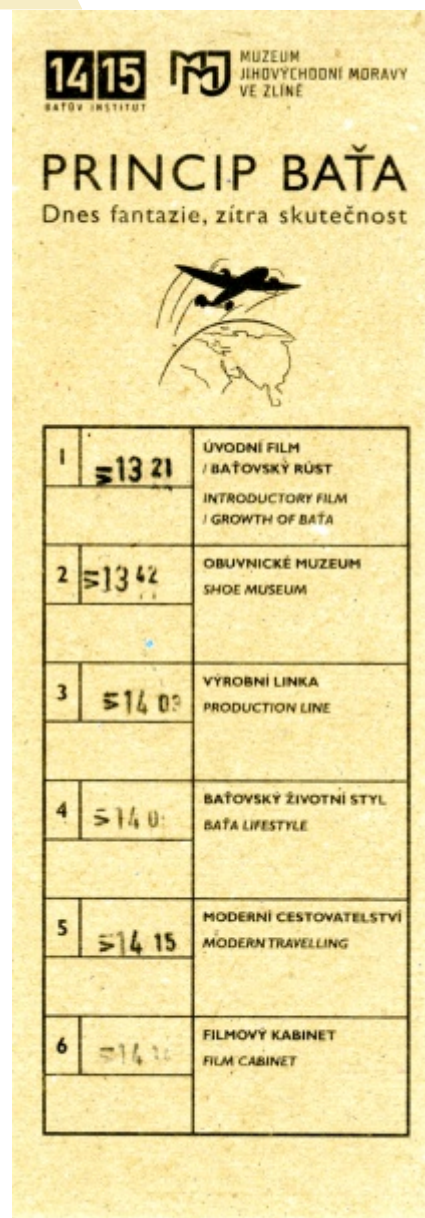
Kulturní komise, již tradičně, uspořádala tematicko-poznávací zájezd, tentokrát se zastávkami ve Vizovicích, Zlíně a Luhačovicích.

Hned po rozjezdu přistaveného luxusního autobusu byli účastníci překvapeni trasou, neboť v ranních hodinách byla uzavřena silnice Rudná a další uzavírky čekaly v Krmelíně a Klimkovicích. Po absolvování vyhlídkové objížďkové jízdy Ostravskem jsme se u Vizovického zámku pokusili zaparkovat a urychleně vystoupit mimo dalekého parkoviště. Zámek skrýval hodně malých tajemství z historie (nepočítaje zahalení lešením a plachtami) o kterých působivě oba

průvodci povídali a s radostí odpovídali na dotazy zájemců o historii zámku. Náš zájezd vystřídali svatební hosté a my jsme se vypravili autobusem do nedalekého Zlína, kde v budově University Tomáše Bati na nás čekaly fundované průvodkyně, aby nás seznámily s historií firmy Baťa a rozdaly nám speciální karty na kterých jsme si u píchaček mohli zaznamenat účast. Nechyběl i výjezd „Baťovou kanceláří“ na vyhlídkovou terasu, kde při pohledu z ní nám ležel celý Zlín u nohou. Poutavým výkladem jsme byli seznámeni se současností města. Po skončení prohlídky nastal jeden (pro některé) z vrcholů zájezdu – oběd, káva a cigárko.....

Očekávaný závěr v Luhačovicích byl přijat s radostí a konstatováním, že lázeňské město, i když je v současné době např. kolonáda v rekonstrukci, je možné téma dalšího zájezdu s delší komentovanou prohlídkou. Někteří účastníci se už nemohli dočkat svého vytouženého druhého vrcholu - nákupu levného pracovního prostředku. Povedlo se, zboží je v baťo, takže zájezd uspokojil i tyto náročné účastníky. Během cesty domů nás zastavila policejní hlídka, která si chtěla zblízka prohlédnout detaily naší paní řidičky a jen tak mimochodem i autobus. Bylo jim vyhověno, nastalo uspokojení a bez ztráty bodů jsme absolvovali cestu zpět do naší přívětivé Hrabové.

Miroslav Houžvička

Lidé besedovali o historii Šídlovce

Poutavá beseda o historii Šídlovce se uskutečnila v květnu v zasedací místnosti hrabovského úřadu. Přednášku o výstavbě a dějinách kolonie Vítkovických železáren v Ostravě připravil historik Radomír Seďa. Přednášející připomněl, že od zahájení výstavby dodnes unikátního sídliště uplynulo právě osmdesát let.

Posлуhači se dozvěděli o jednotlivých etapách výstavby sídliště, které vznikalo v místě, kde se ještě na začátku třicátých let minulého století rozkládal rybník Šídlovec. Beseda byla natolik zajímavá, že její neformální pokračování se uskutečnilo ještě na chodbě úřadu, protože v zasedací místnosti už začala jiná akce. Besedu připravila kulturní komise.

Text a foto: HL – Petr Žižka

Na gulášfestu v družební Hrabové jsme měli svá želízka v ohni

V závěru června se konal v družební Hrabové u Dubicka tradiční gulášfest. I letos se na něj vypravila čtyřčlenná parta našich amatérských kuchtíků, pod vedením Miroslava Houžvičky. Jeho tým doplnili Kristina Ospalíková, Milan Slíva a Přemysl Mikeska. Posledně jmenovaný zaujal v týmu roli hlavního gulášníka a pod jeho vařečkou tým připravil výtečný guláš z hovězí kýty. Přestože guláš nezískal žádné ocenění, ostudu naší Hrabové dozajista neudělal.

Klání se zúčastnilo devět týmů a výkony byly velmi vyrovnané.

V naší Hrabové zavoní soutěžní guláše poslední srpnový den a již dnes, tak jako v minulých letech, je přislíbena účast týmů i z družební Hrabové, máme se na co těšit.

Text a foto: HL - Milan Slíva

Na fotografii stojící zprava starosta družební Hrabové se svou manželkou a naši zastupitelé Milan Slíva a Miroslav Houžvička, klečící zprava zastupitelka Kristina Ospalíková a náš hlavní gulášovárník a družič Přemysl Mikeska.

Volby do Evropského parlamentu z pohledu občana Hrabové

Poslední květnový pátek a sobotu se i v Hrabové uskutečnily volby do Evropského parlamentu. Přestože „eurovolby“ jsou o zcela jiných tématech a osobnostech, než volby parlamentní, krajské či komunální, přece jen mohou o něčem vypovídat. Stojí tedy jistě za to, zaznamenat výsledky voleb i v obecním zpravodaji.

Celkový vítěz voleb, hnutí ANO 2011, získalo v Moravskoslezském kraji ještě výraznější úspěch, než celostátně. Jestliže celkově získalo hnutí 21 procent, na severu Moravy a ve Slezsku to bylo 26 procent. Větší úspěch, než v našem regionu, zaznamenalo hnutí současného premiéra už jen v kraji Ústeckém (28,7) a Karlovarském (27). Druhá ODS, která celostátně získala 14,5

procenta hlasů, na tom z pohledu kraje byla hůř – volilo ji 12 a půl procenta voličů.

Z toho pohledu se dá říci, že v Hrabové dopadly volby o poznání jinak, než v celém kraji. ANO by sice vyhrálo, a to téměř stejným výsledkem jako v celém kraji (25,83), ale ODS (ale třeba také Piráti) získali větší podporu, než v celém kraji. ODS volilo více než 18 procent voličů, kteří přišli k urnám.

Ještě zajímavější je pohled na jednotlivé volební okrsky, které jsou v Hrabové čtyři. V jedné z částí Šídlovce (volební okresek 2002) ODS dokonce vyhrála, sice opravdu jen o pověstný chlup (ODS: 22,66, ANO: 22,16). Střed obce naopak volil ANO výrazně nejvíce – téměř 34 procent hlasů.

Zajímavá je také volební účast. Ta byla v Hrabové tradičně „dobrá“, i když se to v eurovolbách dá napsat opravdu jen v uvozovkách. Zatímco celostátní zájem o volby byl necelých 29 procenta voličů, v kraji pouze 24 procent, v Hrabové přišlo třicet procent oprávněných voličů. Mimochodem, nejvíce v jižní části obce – přes 34 procent. Volit občany Ostravy-Hrabové zjevně stále ještě baví.

Petr Žižka

Život obce objektivem Ilony a Libora Hromádkových

15.5. Den matek v MŠ Klubičko byl velmi zábavný a pobavil nejen děti, ale i jejich doprovod. O slavnou náladu se spolu s dětmi zasloužil ilustrátor dětských knížek, Adolf Dudek.

15.5. "Vzpomínky osamělého mořeplavce", poutavé povídání mořeplavce Richarda Konkolského o tom, jak si vlastnoručně vyrobil jachtu a pak absolvovat cestu třeba kolem světa

18.5.

Vily, vodníci, Karluška s vlkem a další bytosti se proháněly Hrabovou. "Pohádkový les" patřil hlavně dětem a o dobrou náladu se tentokrát zasloužilo i počasí.

25.5. Alerobatická momentka z fotbalového utlání proti Lučíně ... :)

5.6. V červnu proběhlo již třetí kolo závodu "Štafetová míle" v rámci seriálu "O pohár obce Hrabová". Závodu se pravidelně zúčastňují i borci v nejstarší kategorii

Vzpomínka na slavného Hrabovana, Jaroslava Opělu

Na konci června uplynuly tři roky od odchodu dirigenta a hudebního pedagoga, významného hrabovského rodáka, Jaroslava Opěly. Hrabovské listy na to upozornila Marie Stárková, věrná čtenářka našeho obecního zpravodaje a pamětnice života v naší obci.

Jaroslav Opěla se narodil 22. května 1935 a svůj život zasvětil hudbě. Vystudoval obor dirigování na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. V roce 1958, jako nejmladší dirigent v tehdejší Československu, stál v čele Filharmonie pracujících ve Zlíně (tehdy Gottwaldově). Když v první polovině šedesátých let emigroval do západního Německa, žil v Mnichově, kde jej objevil významný dirigent Rafael Kubelík. Právě Kubelík pomohl Opělovi uchytit se v novém domově a umožnil mu například spolupráci s Bavorským rozhlasem.

Velký hrabovský rodák nikdy nezapomínal na svou vlast. Už jako ředitel Bavarského rozhlasového orchestru nastudoval mnoho děl českých skladatelů. Jaroslav Opěla zemřel v Mnichově 25. června 2016.

Redakce Hrabovských listů děkuje Marii Stárkové za to, že toto výročí připomněla i za to, že zapůjčila cennou fotografii školní třídy. Na obrázku je mimo paní Stárkové také bratr Jaroslava Opěly, Vladimír Opěla, který se v devadesátých letech stal ředitelem Národního

filmového archivu. Fotografie z roku 1950 byla pořízena před budovou tehdejší hrabovské školy, tak zvané „dřevěnky“ a Vladimír Opěla je na snímku vpravo dole (je to ten chlapec s hrnkem v ruce).

(red)

Kabelové a elektrické systémy, spol. s r. o.

LETNÍ BRIGÁDA

- mzda **100 Kč/hod.**
- **1.000 Kč** docházkový bonus za každý odpracovaný měsíc
- práce na třísměnný provoz
- plnoletost podmínkou
- víkendy volné

Více informací na tel. č.: **727 920 542**
nebo e-mailem: **d.lapiso@kes.cz**

www.kes.cz

Hrabová před třiceti lety, aneb rozvoj soukromého podnikání

Měnili se vlastníci bytů, nastal rozvoj služeb i rozmach spolkového života v obci

Další, již třetí, část pokračuje vyprávění ostravského historika Antonína Barcucha, kterého jsme požádali, aby zmapoval změny v Hrabové po listopadu 1989. Tentokrát pan Barcuch píše o rozvoji drobného a středního podnikání, o vzniku nových živností v obci. To vše a mnoho jiných zásadních změn, jako například převod majetku ze státu na obce, přinesl rok 1989 a především léta následující. Jak se tato doba projevila v naší obci? Dozvíte se v této části příběhu o Hrabové před třiceti lety:

Hluboké změny v polistopadové společnosti se nevyhnuly ani majetkovým poměrům. Městský obvod se také stal majitelem bytového fondu na Šídlovci formou převodu od státu. Zanedbané byty byly postupně prodávány, noví majitelé začali investovat do svého nově nabytého majetku, a tak domy změnily svou tvář

k lepšímu. Opravovaly se i byty a domy v majetku městského obvodu na tzv. starém Šídlovci. Renovací prošla i bývalá vítkovická ubytovna na ulici Šrobárově. Nákladem 22 miliónů korun tak vzniklo 35 malometrážních bytů určených zejména seniorům. K příznivému vzhledu obce přispívala individuální výstavba rodinných domků. Jen v roce 1993 bylo vydáno 59 stavebních povolení.

Začalo se rozvíjet do té doby neexistující soukromé podnikání. Zatímco zavedené firmy měnily jména, majitele i výrobní program, přibývalo živnostníků se zaměřením na služby. Život občanů asi nejvíce ovlivnily lékařky s ordinacemi na ulici Příborské na Šídlovci. Později se v Hrabové usadila i zubní lékařka a od roku 2002 je v provozu i zdravotnické rehabilitační zařízení na ulici Obchodní. V oblasti zemědělské se zdárně rozvinula výroba na Lyčkově statku (též Dvůr Lyčka, nyní společnost Equicentrum, spol. s r. o.). V areálu začala fungovat oblíbená jízdárna sloužící jezdeckému sportu. Vedlejší restaurace „Ve Dvoře“ si rychle získala vděčné zákazníky přijíždějící hlavně v letním období na kolech.

Význačným znakem občanské společnosti byl rozmach spolkové činnosti občanů. Aktivovali se fotbalisté a tenisté TJ Sokola Hrabová, ale také myslivci, zahrádkáři

a včelaři. V roce 1993 zahájilo svou činnost Divadlo „U Lípy“, hrající v sále stejnojmenné restaurace.

Pro život obvodu byla důležitá činnost sboru dobrovolných hasičů, který v roce 1996 oslavil 100 let svého trvání. Členové zásahové jednotky se pravidelně scházeli k výcviku v hasičské zbrojnici, věnovali se také vzdělávání a údržbě techniky. Cenná byla jejich práce s dětmi a mládeží. Pořádali pro ně soutěže, nebo umožnili jejich účast na rozličných soutěžích a odměnou bylo, že mladý dorost získával viditelné úspěchy.

Aktivní senioři se začali scházet v prostorách bývalého kulturního střediska na Šídlovci, kde vznikl Klub důchodců. Ve středisku úspěšně působila i pobočka

Knihovny města Ostravy, jejíž služeb využívali kromě dospělých také žáci všech škol městského obvodu. Počet jejich čtenářů se stále zvyšoval.

K negativním stránkám polistopadového vývoje patřila narůstající kriminalita. Stížnosti občanů směřovaly k častým krádežím majetku, např. kovových součástí staveb, které končily ve sběrných surovinách. Ani krádeže aut a jízdních kol nebyly výjimkou. Avšak od 1. prosince 1992 začala na ulici Victora Huga na Šídlovci fungovat služebna městské policie, což přispělo ke zlepšení veřejného pořádku v obvodu.

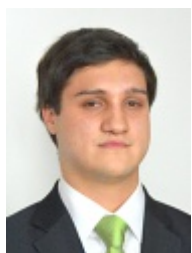
Dynamika rozvoje obce v raných 90. letech 20. století a postupné zkrášlování obce pokračovalo i v dalších letech. To je však již jiná kapitola.

Antonín Barcuch, archivář města Ostravy
Foto: Petr Žižka

Emoce v ulicích Prahy v roce 1989.

Hrabovský Sokol Vlastimil Gromnica bojoval proti nacistům v partyzánské organizaci generála Koutňáka

Hrabovský rodák Vlastimil Gromnica se narodil v rodině zámečníka a malorolníka Josefa Gromnici a jeho manželky Kateřiny 30. července roku

1923 na č. p. 318 (ulice Poplužní). Po absolvování místní obecné školy se vyučil elektrozámečníkem a řidičem nákladního automobilu u hrabovské firmy Bohumila Olšanského. Již v dětství se stal nadšeným členem hrabovského Sokola, díky němuž se na počátku druhé světové války seznámil s prostředím domácího protinacistického odboje, neboť řada místních Sokolů byla spolupracovníky či členy odbojové organizace Obrana národa.

Po zákazu činnosti Sokola v dubnu 1941 a zatýkání představitelů hrabovské TJ Sokol v říjnu 1941 gestapem byla v Hrabové zapečetěna dokumentace členů Sokola a materiály připravené k odvozu na druhý den byly přes noc hlídány jednotkami Hitlerjugend z Hlučínka. Protože materiály obsahovaly citlivé informace vedoucí k odbojářům a hrozilo prozrazení, Gromnica společně s několika dalšími členy Sokola (Antonín Mynář aj.) v noci přepadli strážné a zničili veškerou dokumentaci. Po anonymním udání gestapu byl však nucen spolu s ostatními uprchnout z Hrabové do beskydských lesů, kde navázali kontakt s partyzány.

Vlastimil Gromnica se po prověrce stal partyzánem odbojové organizace „Vela“ (Velitelství lidové armády) vedené bývalým legionářem brigádním generálem JUDr. Josefem Koutňákem a podílel se na provádění zpravodajské činnosti mj. jako motocyklová spojka. Jako partyzán se zúčastnil řady bojových operací v zalesněném Pobeskydí a na Těšínsku; podílel se na ničení kolejí a mostů, následkem čehož vykojelo devět německých transportů. V přímých bojích zemřelo jeho rukou 18 německých vojáků včetně brutalitou proslulého důstojníka SS. Za války rovněž vykonával činnost v rámci odbojové skupiny „Záře“, jež později splynula s 1. čl. partyzánskou brigádou Jana Žižky. Na sklonku války bojoval v Ostravské operaci a poté pokračoval s Rudou armádou jako průvodce tankové brigády do Místku, kde se podílel na dobytí Místku; bojoval např. na hlavním místeckém náměstí proti německým odstřelovačům.

Po skončení války bojoval proti tzv. Banderovcům, absolvoval vojenskou službu a po Únoru 1948 odmítl z důvodu dobrého kádrového profilu (původem dělník – zámečník) nabízené studium diplomacie v Moskvě. Po prověrce a vstupu do KSČ přijal místo osobního řidiče na Československém velvyslanectví v Berlíně, kde skloubil zájem o motorismus se zaměstnáním. V Berlíně se seznámil s českou úřednicí zahraničního obchodu Zdenkou Novákovou, s níž se

roku 1955 oženil, vrátil do Hrabové a nadále žil ve svém rodném domě. Od roku 1955 pracoval jako mistr elektroúdržby v ostravské Nové huti Klementa Gottwalda, kde v rámci stranického zadání působil v ROH, nikdy však nezastával žádnou funkci. S manželkou se mu v roce 1956 narodil jediný syn Rostislav. V roce 1983 odešel do důchodu. Po sametové revoluci opustil KSČ a byly mu v rámci restitucí majetku vráceny k užívání rodinné polnosti v Hrabové, na nichž hospodařilo JZD. Vlastimil Gromnica zemřel v Ostravě-Hrabové 15. února 2010 v rodinném kruhu na zástavu srdce a byl pohřben na zdejší hřbitově. Za svou odbojovou činnost byl vyznamenán Hvězdou Československého partyzána 1. třídy, Medailí za zásluhy v boji proti fašismu, Medailí za statečnost partyzánské organizace Vela generála dr. J. Koutňáka a Pamětním odznakem ministra obrany České republiky.

Článek vychází z autorova připravovaného rozsáhlého hesla pro Biografický slovník Slezska a severní Moravy, suppl. č. 5. Děkuji synovi partyzána Vlastimila Gromnici, MUDr. Rostislavu Gromnicovi, Ph.D., za poskytnuté informace a materiály.

Martin Slepíčka,
doktorand Katedry historie FF OU

Hodnocení uplynulé sezóny fotbalistů Hrabové

Pokud mám zhodnotit uplynulou sezónu, nebude to zrovna jednoduché. Důvodů je povícero...

Z hlediska lidské stránky se díky nečekanému odchodu Petra Nováka do fotbalového nebe stala tato sezóna pro celý fotbal jednou z nejčernějších za spoustu posledních let.

Pokud se budu bavit o čistě sportovní stránce, jsou zde negativa, ale také pozitivní zprávy. Začnu těmi horšími... Po dvou letech se naše A mužstvo dospělých vrací zpět do 1.B třídy, jelikož nebylo schopno smazat ani na jaře nepovedený podzim, soutěž hráči zakončili na posledním místě a sestupují. Nutno podotknout, že díky úzkému hráčskému kádrů, zraněním a hlavně nevyrovnaným výkonům, se tak bohužel děje zcela zaslouženě.

Abychom neměli pro čtenáře pouze špatné zprávy, je třeba zmínit vynikající úspěch mladších žáků, kteří svou soutěž opanovali a pod trenérským vedením Marcela Kotáška a Mirka Štebla mohli oslavit vítězství v Městském přeboru.

A co bude v létě? Neklademe si

žádné vysoké cíle. Tým mužů se musí vhodně doplnit, abychom mohli předvádět v nové soutěži konečně lepší výkony, které by zaručovaly také lepší výsledky a lepší náladu našich fanoušků a příznivců. U všech mládežnických týmů je to obdobné. Chceme samozřejmě dál vytvářet co nejlepší prostředí pro všechny děti tak, aby je fotbal u nás v Hrabové bavil a reprezentovaly naši obec hrdě a rády.

Novinkou, možná tou nejlepší zprávou nakonec, je to, že s největší pravděpodobností opět založíme dorostenecký tým, který nám v posledních letech chyběl. Je to vynikající zpráva, protože právě z týmu dorostenců budou odcházet a posilovat hráči tým dospělých, což doteď bohužel nebylo možné.

Na všechna tato fakta se my, jako fotbalový výbor, snažíme pohlédnout spíše optimisticky. I když se nám letos na poli sportovním některé věci nepodařily, jak bychom si přáli, bereme to jako fakt a díky 90letému výročí, které letos slavíme, se můžeme na tyto nezdarů dívat jako na nový začátek.

*Daniel Nováček, TJ Sokol Hrabová
Foto: Ilona a Libor Hromádkovi*

